

Manifest #vernieuwingsonderwijs2032

Meer dan achthonderd vernieuwingsscholen in Nederland staan voor kwalitatief onderwijs, dat is gebaseerd op een breed onderwijsperspectief met als doel ontwikkeling van kinderen tot verantwoordelijke, zelfstandige volwassenen. Deze brede benadering ten aanzien van de persoonsvorming van kinderen – naast leren wat moet – is een belangrijk aspect van eigentijds onderwijs en verdient een centrale plek binnen de herijking van het ‘toekomstgericht funderend onderwijs’.

Het vernieuwingsonderwijs hecht grote waarde aan sociale intelligentie, creativiteit, persoonlijkheidsvorming en een solide cognitieve basis. Daarmee bereidt deze vorm van onderwijs onze kinderen voor op de maatschappij van hun toekomst; en dus ook op 2032. Onderstaande organisaties willen erkenning voor het belang van bredere doelen van onderwijs die verder reiken dan louter het cognitieve resultaat. Onze scholen bepleiten dat er gezocht wordt naar een passende balans tussen de drie functies van onderwijs: kwalificatie, socialisatie en subjectivering (persoonlijke ontwikkeling en vorming).

Om kinderen nu voor te bereiden op maatschappij van 2032 dient er evenwichtig aandacht te zijn voor persoonlijkheidsvorming, sociaal-emotionele en motorische ontwikkelingsaspecten. Leerlingen moeten worden geprikkeld om hun talenten te onderzoeken en te ontwikkelen. Het stimuleren van creativiteit en nieuwsgierigheid naar wat zij nog niet weten speelt daarin een belangrijke rol. Een ontdekkingsreis naar een plaats op de arbeidsmarkt, maar breder nog, naar een plaats in het leven.

Het vernieuwingsonderwijs werkt sinds jaar en dag vanuit een specifieke pedagogische en didactische benadering. Daarbij wordt gebruik gemaakt van leerstof of beter gezegd ontwikkelingsstof die zich richt op het aanspreken van de leerling (hoofd, hart, handen) in de verschillende leeftijdsfasen. Het vernieuwingsonderwijs is sterk in: de voortdurende focus op een brede ontwikkeling van kinderen/jongeren (1), leren door te ervaren (2) en het leerproces centraal stellen (3). In ons onderwijs realiseren we dit door leerlingen mogelijkheden te bieden tot: het nemen van initiatieven, samen met anderen te leren en te leren leven, reflectie op het leerproces en opbrengsten en het ontwikkelen van individuele talenten.

De ontwikkeling die het kind doormaakt op wilsmatig, emotioneel en op cognitief gebied is leidraad bij de leerplankeuzes naar vorm, inhoud en werkwijzen. Daarbij staan de volgende uitgangspunten centraal:

- De leerstof en de omgang met de leerlingen zijn gebaseerd op de ontwikkeling van de jonge mens.
- De leerling wordt gezien in zijn unieke eigenheid, zijn voornemens, zijn kwaliteiten en zijn talenten.
- De omgang tussen de deelnemers van de school (leerlingen, onderwijzend en ondersteunend personeel, ouders) is gelijkwaardig, respectvol en met wederzijdse aandacht en waardering van ieders kwaliteiten.
- Vernieuwingsscholen bieden contexten aan waarin verbindingen gelegd worden tussen de school en de buitenwereld.
- Leerkrachten werken vanuit het leerplan en zijn verbonden met de achtergronden van de school en hebben kennis van de ontwikkelingsfasen van een kind.
- Het met elkaar verbinden van denken, voelen en willen heeft een volwaardige plaats in de didactische aanpak van de school.

Het vernieuwingsonderwijs is zich bewust van de verwachtingen die de Nederlandse samenleving van onderwijs heeft. Er wordt intensief samengewerkt met ouders, leerkrachten, schoolleiders, onderwijsonderzoekers en bestuurders om de onderwijskwaliteit te borgen (bijvoorbeeld met behulp van een zelfevaluatie gevolgd door een visitatie) en om nog meer een vertaalslag te maken naar eigentijdse ontwikkelingen en de samenleving in 2032.

** VBS, Vereniging van Vrijescholen, De Freinet Beweging, Nederlandse Dalton Vereniging (NDV), De Nederlandse Jenaplan Vereniging (NJPV), De Nederlandse Montessori Vereniging (NMV), De Vereniging voor Funderend Onderwijs (VFS), OGO-Academie, Iederwijs, Democratisch Onderwijs, stichting van de WVO tot Bevordering van Vernieuwing en Opvoeding Onderwijs en Maatschappij, Lectoraat Vernieuwingsonderwijs.*